

SNOMED CT POTILAAN ONGELMALISTA

Projektin tulokset ja seuraavat askeleet
THL SNOMED CT ajankohtaisseminaari 25.9.2020

Esa-Matti Tolppanen
25.9.2020

TAUSTAA JA TAVOITTEITA 1/2

- Potilaan ongelmalista on yksi osa-alue SNOMED CT käyttöönotossa
- Lähtökohtana oli aloite ”kentältä”: HUS terveystietä, Apotti Oy, ODA-hanke, Duodecim
- Tarkemmin ottaen lähtökohtana kansalaisjärjestelmien ja kertomusjärjestelmän sisältämien ”potilaan terveysongelman” käsitteiden ja terminologian standardointi
 - Yhtenä konkreettisenä lähtökohtana oli Epic ja muiden kansainvälisten ohjelmistojen ”Problem list” käsite/tietorakenne.
- Tavoitteena yhtenäistää käsitteitä / termejä potilaan, lääkärin ja hoitajan käyttöön
 - Esimerkki:
 - Käsite: Retention of urine (disorder) (SNOMED CT tunniste 267064002)
 - Ammattilaistermi: Virtsaretentio
 - Kansalaistermi: Virtsauampi (virtsaretentio)

TAUSTAA JA TAVOITTEITA 2/2

- Aloitteen tekijöillä oli myös ehdotus, että kehittämisen lähtökohdaksi otettaisiin National Library of Medicine ylläpitämä CORE Problem list (Clinical Observations Recordings and Encoding)
https://www.nlm.nih.gov/research/umls/Snomed/core_subset.html
 - Käytännössä tämä luokitus on joukko SNMED CT käsitteitä (luettelo SNOMED CT käsitetunnuksia)
- SNOMED CT CORE Problem list on syntynyt siten, että joukko suuria ei-voittoa tuottavia terveydenhuollon palveluntuottajia on “lahjoittanut” kehittämisen pohjaksi omissa järjestelmissään käytössä olevat SNOMED CT käsitemäärittelyt
 - Mukana mm. Kaiser Permanente, Mayo klinikka, VA-sairaalat ja muita vastaavia arvostettuja instituutioita
- Työn kuluessa tavoitteeksi asetettiin oppiminen: CORE Problem listin avulla voidaan oppia SNOMED CT järjestelmästä, työvälineistä ja terminologian suomentamisesta

PROJEKTIN LÄPIVIENNISTÄ 1/2

- Hanke käynnistyi 8/2018 esiselvityksenä, toteutusprojekti käynnistyi 5/2019 ja projekti valmistui 3/2020
- Alihankkijana käännöstyössä oli Duodecim / päätoimittajana Peter Nyberg
- Työryhmä:
 - Antti Iivanainen, Apotti
 - Ilkka Kunnamo, Duodecim
 - Viljami Lampilinna, THL
 - Juha Muinonen, HUS
 - Peter Nyberg, Duodecim
 - Jyrki Soikkeli, Apotti
 - Jari Numminen, Espoon kaupunki, SoteDIGI Oy
 - Esa-Matti Tolppanen, THL

PROJEKTIN LÄPIVIENNISTÄ 2/2

- Hankkeen kuluessa haastateltiin myös potentiaalisia käyttäjiä:
 - Haastatteluja oli yhteensä 13 kpl
 - Apotti Oy
 - CGI Oyj
 - Mediconsult Oyj
 - Tieto / TietoEVERY Oyj
 - SoteDIGI Oy
 - UNA Oy
 - Kela Kanta palvelut
 - HUS hematologia tutkimusyksikkö (toisiokäyttö, OMOP)
 - Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tietohallinto ja johto
 - EKSOTE tietohallinto ja lääketieteellinen johto
 - Pohjois-Pohjanmaan SHP tietohallinto
 - THL rekisterit ja tilastot yksikkö (2 tilaisuutta)

PROJEKTIN TUOTOKSET 1/4

- SNOMED CT CORE Problem list 2018 version 6150 käsitettä käännettiin suomeksi
- Jokaisesta käsitteestä käännettiin
 - Käsitteen yksiselitteinen nimi
 - Ensisijainen suomenkielinen *ammattilaistermi*
 - Ensisijainen suomenkielinen *kansalaistermi*
 - Hakukoneiden kehittelyä helpottavat hakuindeksit
- Lisäksi termeistä tuotettiin ruotsinkieliset termit käyttäen SNOMED CT Ruotsissa tehtyä käännöstä
- Tulokset ovat jakelussa Koodistopalvelimen kautta: [THL/SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt](#)
- Käännökseen voi parhaiten tutustua osoitteessa: www.ebmeds.org/meta/CPL_FIN.asp
 - Duodecim kustannuksen demo hakukoneesta, joka hyödyntää hankkeen tuottamia hakuindeksejä (huom hakusanan osalla tehtävät haut käyttäen % jokerimerkkiä!)

PROJEKTIN TUOTOKSET 2/4

- Tunnistettiin mahdollisia käyttötapoja
 - Kansalaissovelluksissa oirekirjaukset / yhteyden oton syyt
 - Kertomusjärjestelmissä terveysongelman tai kontaktin syyn primaarikirjaus
 - Ongelmakeskeinen näkymä kertomusjärjestelmissä (kertomustietojen ryppäyttäminen ongelmaryhmittäin)
 - Tietojen toisiokäyttö (tilastollinen käyttö) – menetelmänä ryppäyttää diagnoosi- tai käynnin syy tietoja
 - Kansainvälinen terveystietojen sanomasiirto. CORE Problem list on osana määrittämiä esim. kiireellisen hoidon hoitoyhteenvetosanomissa
 - Kliinisen päätöksenteon tukijärjestelmien sisäisenä ”hoidettavan terveysongelman” standardina
 - Muut käyttötapaukset, joissa määrittämiä osajoukkoja sovelletaan suppeampiin sovelluksiin

PROJEKTIN TUOTOKSET 3/4

- Arvio CORE Problem list käyttökelpoisuudesta Suomessa
 - Perusongelma on 'problem list' käsitteen vieraus suomalaisessa ympäristössä
 - 'Potilaan ongelmalista' termi herätti jopa tunteita haasteltavissa. THL:ssa päädyttiin nimeen ”*terveysongelmat ja kontaktien syyt*”
 - Diagnoosi ja *potilaan terveysongelma ja kontaktin syy ovat osittain päällekkäisiä* käsitteitä. Ammattiryhmäkohtaisesti käsitteet ymmärretään lisäksi eri tavalla.
 - Mutta haastatteluissa tuli esille, että järjestelmätoimittajat ovat tehneet kukin tahollaan työtä ongelmakohtaisten näyttöjen tuottamiseksi. Ammattilaisille kertomustiedot halutaan näkyviin ryhmiteltynä ”terveysongelmakohtaisesti”.
 - Palvelutoiminnan analytiikassa (”tiedolla johtamisessa”) on koettu tarve standardoida terveysongelmia
 - Jotta saataisiin vastauksia sellaisiin kysymyksiin kuin: ”Mitä palveluja / resursseja tarvittiin potilaan tietyn terveysongelman ratkaisuun yli organisaatorajojen”

PROJEKTIN TUOTOKSET 4/4

- Arvio CORE Problem list käyttökelpoisuudesta Suomessa
 - Hankkeen kuluessa ei aika riittänyt yksityiskohtaiseen käyttötapauskohtaiseen arviointiin, vaan nämä jäävät jatkohankkeissa toteutettaviksi
 - Alkuperäinen CORE problem list on epätasainen granulariteetiltaan (välillä yleistasoisia käsitteitä, välillä varsin yksityiskohtaisia käsitteitä)
 - Ennen käyttöönottoa Suomessa määrittäminen vaatii työstämistä. Myös kaksi kertaa vuodessa ilmestyvien uusien versioiden paikallistaminen vaatisi lisäksi jatkuvaa työpanosta eikä voi olla erillisten projektien asiaa
 - THL:ssa käynnissä olevassa koodistostrategiatyössä pohditaan *SNOMED CT terveysongelmat ja kontaktien syyt* määrittämisen suhdetta ICD-10/11 ja ICPC-2/3 luokituksiin päällekkäisyyksien välttämiseksi ja kirjauksen vaivattomuuden/laadukkuuden varmistamiseksi

JATKOHANKE 1/3

- Työ jatkuu käyttöönottohankeena. Täsmällinen aloitusaika on vielä auki.
- Projektin loppuraportissa hahmoteltiin jatko hankeaihioina
- Käyttöönottohankkeen ensimmäisenä vaiheena on valita toteutuksen kohteet ja konkretisoida ne projektisuunnitelmiksi
- Hankeaihiot:
 - TP1: *SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt* - osajoukot käyttökohteittain
 - Alustava TP2: *SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt* - ongelmalähtöisen kertomusnäköymän pilotointi
 - Alustava TP3: *SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt* - kansanterveydellisten ongelmien monitoroinnissa

JATKOHANKE 2/3

- TP1: SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt - osajoukot käyttökohteittain
 - Käyttökohteiden prioritointi ja valinta pilotointiin (kts. kalvo 'projektin tuotokset 2/4')
 - *SNOMED CT Terveysongelmat ja käynnin syyt* osajoukkojen valinta pilotointeja varten
 - Lisäykset, poistot ja muutokset asiantuntijatyön perusteella. Tavoitteena on että varmistetaan pilotoinnille edellytykset. Kohteiden valinta ja suunnitelman laadinta siitä, miten olemassa olevista tiedoista
- Alustava TP2: SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt - ongelmalähtöisen kertomusnäkökulma (POV – Problem oriented view)
 - Pilotointi Kanta ympäristössä (tai jonkin palveluntuottajan kertomusjärjestelmässä).
- Alustava TP3: SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt - kansanterveydellisten ongelmien monitorointi
 - Pilotointi Kanta-ympäristössä (tai jonkin palveluntuottajan tietojärjestelmässä).

JATKOHANKE 3/3

- Aikataulu
 - Aloituksen aikataulu on vielä auki
 - TP1 ja muiden työpakettien projektisuunnitelman tarkennukset valmistuvat arviolta 6 kk jatkohankkeen käynnistämisen jälkeen

”

Kysymyksiä?
Kommenttejä?
Ruusuja?
Risuja?
Kannustusta?

KIITOS!